

Svar på skriftligt spörsmål SSS 84/2024 rd

Svar på skriftligt spörsmål om Finlands åtagande att genom vaccination utrota cancer, kondylom och papillom som orsakas av HPV i enlighet med EU:s och WHO:s mål

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 84/2024 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Sarkomaa /saml m.fl.:

Hur ämnar social- och hälsovårdsministeriet främja Finlands åtagande för EU:s och WHO:s mål att genom vaccination utrota cancer, kondylom och papillom orsakade av HPV?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Europeiska kommissionen publicerade den 31 januari 2024 ett förslag till rådets rekommendation om cancer som kan förebyggas genom vaccination (COM(2024) 45 final). I E-skrivelsen om förslaget står att Finland är starkt engagerat i arbetet mot cancer och förhåller sig positivt till målen att förbättra HPV-vaccinationstäckningen hos flickor, pojkar och missgynnade grupper samt minska vaccinationsmotståndet.

Med hjälp av HPV-vaccinationer strävar man i första hand efter att förebygga livmoderhalscancer och förstadier till livmoderhalscancer. Genom vaccination kan man också bekämpa en del cancer i vulva, vagina, penis och anus samt vissa typer av huvud- och halscancer. HPV smittar främst genom sexuellt umgänge och vaccinet har störst effekt i en ålder där man ännu inte har smittats med papillomvirus. HPV-vaccinet varken skyddar personer som smittats eller läker de cellförändringar som redan uppstått.

HPV-vaccinationerna ges i första hand i årskurs 5–6. HPV-vaccin för flickor som en del av det nationella vaccinationsprogrammet inleddes hösten 2013 och för pojkar hösten 2020. Därför är flickor födda 1998 och pojkar födda 2005 de äldsta åldersgrupperna som har haft möjlighet att få vaccinet via det nationella vaccinationsprogrammet. Vaccinet kan också fås i årskurserna 7–9 eller under studier på andra stadiet.

När HPV-vaccineringen av flickor inleddes ökade vaccinationstäckningen långsamt, men till exempel bland flickor födda 2007 har nästan 84 procent fått HPV-vaccin. För pojkarnas del har man på några år uppnått en vaccinationstäckning på över 70 procent i åldersklasserna födda 2008–2010, trots att vaccineringen av pojkar inleddes under coronapandemin.

Elever i vaccinationsåldern, deras föräldrar och skol- och studerandehälsovårdare har aktivt informerats om HPV-vaccinationerna. När vaccineringen av flickor inleddes, riktades kommunikationen till dem och när vaccineringen av pojkar inleddes utvidgades den omedelbart till att gälla

även pojkar. Våren 2024 inleds en separat kommunikationskampanj om HPV-vaccinationer för unga som studerar på andra stadiet, deras vårdnadshavare och studerandehälsovårdare.

Social- och hälsovårdsministeriet konkurrensutsätter vaccinupphandlingarna för det nationella vaccinationsprogrammet. I konkurrensutsättningen av HPV-vaccin beaktas vaccinets effekt mot cancer, den sjukdomsörda som kondylom orsakar och vaccinationskostnaderna. HPV-vaccinet förhindrar minst 93 procent av relevanta förstadietförändringar och livmoderhalscancer som orsakas av de vanligaste HPV-typerna hos kvinnor som inte tidigare haft en HPV-infektion. Det skyddar delvis även mot andra HPV-typer.

HPV-vaccination leder till en minskning av förstadierna till livmoderhalscancer på 5–15 år. En betydande minskning av cancer ses först mer än tio år efter vaccinationen när kvinnorna når den typiska åldern för livmoderhalscancer. Därför har HPV-vaccineringen ännu inte förändrat behovet av screening för livmoderhalscancer i Finland.

För screeningen av livmoderhalscancer används HPV- och papa-tester och en väsentlig del av screeningen är fortsatta undersökningar av fynden och behandling av förstadier. I Finland omfattar screeningprogrammet kvinnor i åldern 30–65 år och i många kommuner screenas även 25-åringar. Genom screening med fem års mellanrum kan man förebygga över 80 procent av fallen av livmoderhalscancer och dödsfall orsakade av den. I Finland deltar screeningen av cirka 70 procent av de som kallas och särskilt kvinnor under 30 år testas mycket aktivt även utanför screeningprogrammet.

Helsingfors 3.4.2024

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen